Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

I. część.

Wydanie i przesłanie: 1. Listopada 1849.

Przegląd treści:

Stronica.

Nr. 1. Rozrządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 2. Października 1849, którem się przepis dekretu sądu nadwornego z dnia 17. Września 1821, względem zawiadomienia zwierzchniczego właściciela o wszelkiej, w osobie właściciela użytków zaszłej zmianie przy podzielonej (niegdyś) własności gruntów, bezskutecznym staje. 2

Nr. 2. Cesarskie rozporządzenie z dnia 11. Października 1849, którem, objaśniając artykuł IV. rozporządzenia cesarskiego z dnia 22. Maja 1848, postępowanie przy przetrząsaniach domowych, z powodu podejrzenia o zbrodnią lub ciężkie policyjne przestępstwo, urządza się. . . . . —

Nr. 3. Rozrządzenie ministerstwa spraw zewnętrznych z dnia 19. Października 1849, a obwieszczające układ między Austryą i Prusami względem wzajemnego przyjęcia swych pierwotnych przynależących państwa, jeżeli się takowi przynależącymi innego państwa jeszcze nie stali. . . 4

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

I. Stück.

Ausgegeben und versendet am 1. November 1849.

Inhalts-Uebersicht:

Seite

Nr. 1. *Erlass des Justizministeriums vom 2. October 1849, wodurch die Vorschrift des Justizhofdecretes vom 17. September 1821, wegen Verständigung des Obereigenthümers von jeder, in der Person des Nutzungseigenthümers, bei (ehemals) getheiltem Eigenthume an Grund und Boden, eingetretenen Veränderung ausser Wirksamkeit gesetzt wird* 2

" 2. *Kaiserliche Verordnung vom 11. October 1849, wodurch in Erläuterung des IV. Artikels der kaiserlichen Verordnung vom 22. Mai 1848 das Verfahren bei Hausdurchsuchungen wegen des Verdachtes eines Verbrechens oder einer schweren Polizeiübertretung geregelt wird* . . . . —

" 3. *Erlass des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten vom 19. October 1849, wodurch ein Uebereinkommen zwischen Oesterreich und Preussen wegen gegenseitiger Uebernahme ihrer ursprünglichen Staatsangehörigen kundgemacht wird, insoweit dieselben noch nicht dem andern Staate angehörig sind* 4

1.

Rozrządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 2. Października 1849,

moc mające w krajach koronnych: Austryi powyżej i poniżej rz. Ens, w Solnogrodzie, Styryi, Illiryi Tyrolu i Vorarlbergu, w Czechach, Morawii, Galicyi i Lodomeryi, w Bukowinie i Dalmacyi,

którem się przepis dekretu sądu nadwornego z dnia 17. Września 1821, względem zawiadomienia zwierzchniczego właściciela o wszelkiej, w osobie właściciela użytków zaszłej zmianie przy podzielonej (niegdyś) własności gruntów, bezskutecznym staje.

Ponieważ ustawa z dnia 7. Września 1848 uwolnienie gruntu od ciężarów bezwarunkowo orzekła, zatem właściciele użytków z dóbr prawom gruntowym uległych zupełnej tychże dostąpili własności.

Przeto więc ani o żadnej protestacyi właściciela zwierzchniczego przeciw zdolności następcy do posiadania dóbr prawom gruntowym uległych, ani, wyjąwszy te przypadki, w których dotychczasowa własność użytków zasadza się na umowie emfiteutycznej lub względem podziału własności zawartej, o dalszem niszczaniu czynszu gruntowego, czynszu wieczystego, lub czynszu przez uprawę *(kanon)*, mowa być nie może.

Lecz i w tych przypadkach, w których się własność podzielona na emfiteutycznej lub innej, względem podziału własności zawartej umowie zasadza, i uiszczania właściciela użytków, dopóki wykup nie nastąpi, na korzyść uprawnionego ciągle wykonywać się mają, niesłuszną i nieprzyzwoitą ukazuje się być rzeczą, zawiadomiać uprawnionego o wszelkiej, w osobie (byłego) właściciela użytków zachodzącej zmianie, a pod względem tak zabezpieczenia praw osób trzecich, jak przeprowadzenia dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów, zupełnie na tem dosyć, gdy władze temże dziełem zajmujące się, o zmianach takowych wiadomości zasięgną.

W porozumieniu się więc z ces. król. ministeryami spraw wewnętrznych i finansów, ces. król. ministeryum sprawiedliwości z powodu zapytania, przez tyrolskie władze krajowe tu uczynionego, uznało za rzecz stósowną postanowić, iż dekret nadworny z dnia 17. Września 1821, pod N[rem] 1797 zbioru ustaw sprawiedliwości, działać ustaje, a władzom sądowym, którym protokołowanie i rejestrowanie kontraktów zbycia dóbr czynszom gruntowym (prawom gruntowym) uległych poruczono, tylko nakazać się winno, ażeby o zmianach, w posiadaniu takowych dóbr zaszłych, c. k. urzędy dochodów zawiadomiały.

Schmerling m. p.

2.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 11. Października 1849,

działające we wszystkich owych krajach koronnych, w których księga ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 w mocy prawa stoi,

którem, objaśniając artykuł IV. rozporządzenia cesarskiego z dnia 22. Maja 1848, postępowanie przy przetrząsaniach domowych z powodu podejrzenia o zbrodnią lub ciężkie policyjne przestępstwo urządza się.

W celu usunięcia niektórych wątpliwości, co do artykułu IV. postanowienia z dnia 22. Maja 1848 zaszłych, i z powodu zapytań powtórnych, na wniosek Mego ministra sprawiedliwości i za doradą Mej Rady ministrów, na przepisy następne przedsiębrania przetrząsań domowych tyczące się, zezwalam:

1.

Erlass des Justizministeriums vom 2. October 1849,

wirksam für die Kronländer Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Steiermark, Illirien, Tirol und Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Galizien und Lodomerien, Bukowina und Dalmatien,

wodurch die Vorschrift des Justizhofdecretes vom 17. September 1821, wegen Verständigung des Obereigenthümers von jeder, in der Person des Nutzungseigenthümers, bei (ehemals) getheiltem Eigenthume an Grund und Boden, eingetretenen Veränderung, ausser Wirksamkeit gesetzt wird.

Da durch das Gesetz vom 7. September 1848 die Entlastung von Grund und Boden unbedingt ausgesprochen wurde, so haben auch die Nutzungseigenthümer grundrechtbarer Güter das vollständige Eigenthum derselben erlangt. Es kann daher weder von einer Einsprache des Obereigenthümers gegen die Fähigkeit eines Nachfolgers im Besitze grundrechtbarer Güter, noch, mit Ausnahme der Fälle, wo sich das bisherige Nutzungseigenthum auf einen emphiteutischen oder über die Theilung des Eigenthumes abgeschlossenen Vertrag gründet, von einer weiteren Leistung des Grundzinses, Erbzinses, Bauzinses (Canons) eine Rede seyn.

Aber auch in den Fällen, wo das getheilte Eigenthum sich auf einen emphiteutischen oder anderen, über die Theilung des Eigenthumes abgeschlossenen Vertrag gründet, und die Leistungen des Nutzungseigenthümers, bis die Ablösung erfolgt ist, fortan an den Berechtigten abzustatten sind, erscheint es unbillig und anstössig, den Berechtigten von jeder in der Person des (ehemaligen) Nutzungseigenthümers vorgehenden Veränderung zu verständigen, und es genügt, sowohl zur Sicherung der Rechte dritter Personen, als zur Durchführung des Grundentlastungs-Geschäftes, vollkommen, wenn jene Behörden, welche bei letzterem Geschäfte betheiliget sind, in die Kenntniss von derlei Veränderungen gelangen.

Das Justizministerium hat daher, im Einverständnisse mit den Ministerien des Innern und der Finanzen, aus Veranlassung einer, von den tirolischen Landesbehörden, gestellten Anfrage, zu entscheiden befunden, dass das Hofdecret vom 17. September 1821, Nr. 1797 der J. G. S., ausser Wirksamkeit zu treten habe, und die mit Protokollirung und Registrirung von Veräusserungsverträgen über grundzinsbare (grundrechtbare) Güter beauftragten Gerichtsbehörden nur anzuweisen seien, die in dem Besitze solcher Güter eingetretenen Veränderungen zur Kenntniss der Rentämter zu bringen.

Schmerling *m. p.*

2.

Kaiserliche Verordnung vom 11. October 1849,

wirksam für alle jene Kronländer, in welchen das Strafgesetzbuch vom 3. September 1803 in Rechtskraft steht,

wodurch in Erläuterung des IV. Artikels der kaiserlichen Verordnung vom 22. Mai 1848 das Verfahren bei Hausdurchsuchungen wegen des Verdachtes eines Verbrechens oder einer schweren Polizeiübertretung geregelt wird.

Zur Beseitigung mehrerer über den Artikel IV der Entschliessung vom 22. Mai 1848 vorgekommenen Zweifel und aus Anlass wiederholter Anfragen genehmige Ich, über Antrag Meines Justizministers und auf Einrathen Meines Ministerrathes nachstehende Bestimmungen über die Vornahme von Hausdurchsuchungen:

„Przetrząsanie domowe z powodu podejrzenia o zbrodnią, stósownie do postanowienia z dnia 22. Maja 1848 artykułu IV., za zwyczaj tylko na podstawie formalnej uchwały sądu zbrodniowego, przez zesłanego (delegowanego) od tegoż, lub przez władzę do dochodzenia istoty uczynku prawnie powołaną, jednakże do tego aktu przez sąd zbrodniowy (kryminalny) szczególnie umocowaną, przedsięwziąść wolno. Atoliż, dopóki dzisiejsze sądy zbrodniowe istnieją, i księga ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 w mocy stoi, także i władze bezpieczeństwa, które nad spokojnością, porządkiem i bezpieczeństwem czuwać winny, upoważniają i obowiązują się, aby we wszelkich owych przypadkach, w których na zasadzie §§. 228, 236, 237, 275—277, ks. ust. karn. I. cz. w imieniu sądu zbrodniowego, nawet bez jego wezwania, istoty czynu zbrodni popełnionej dochodzić, poznaki tejże wyśledzać, doniesień badać i do wykazania czynu zbrodniczego i sprawcy przykładać się mają, także i przetrząsanie domowe w §. 272. ks. ust. karn. I. cz. przepisane, wedle własnego zdania i pod własną odpowiedzialnością przedsiębrały, a następnie rezultat wraz z aktami działań, sądowi karnemu stósownie do §. 277. ks. ust. karn. I. cz. udzielały."

„Tenże przepis także i do postępowania względem ciężkich przestępstw policyjnych zupełnie stosuje się, a w takowem przetrząsanie domowe, za zwyczaj tylko za uchwałą lub umocowaniem ze strony władzy, której postępowanie karne podług §. 299. II. cz. przynależy, przedsiębranem być ma.

„Upoważniam zarazem Mego ministra sprawiedliwości do wydania przepisu postępowania przy przetrząsaniach domowych przez niego wniesionego, który do wiadomości zezwalającej przyjmuję."

Franciszek Józef m. p. **Schmerling** m. p.

Załączenie do 2.

Przepis postępowania (instrukcya) przy przetrząsaniach domowych.

Zezwolone przez Najjaśniejszego Pana postanowienia, względem przedsiębrania przetrząsań domowych, wszystkim władzom sądowym do wiadomości i najściślejszego zachowania podają się. Te pod ciężką odpowiedzialnością wystrzegać się mają wszelkiego postępowania samowolnego, a przetrząsanie domowe tedy tylko przedsięwziąść, gdy takowe przez wywiedzione okoliczności czynu i przez stosunki obwinionego prawnie usprawiedliwionem być może.

Pod temże przypuszczeniem przetrząsanie domowe także i przez władze bezpieczeństwa w imieniu sądu karnego, bez szczególnego od niego umocowania, przedsięwziętem być ma:

1. w razie ścigania na gorącym uczynku;

2. jeżeli się przetrząsanie domowe w gościnnym lub innym publicznym domu przedsięwziąść ma, którego właściwość podejrzenie przeciw szczególnym osobom oddala, lub w domu, którego właściciel, lub w pomieszkaniu, którego posiadacz sam przedsięwzięcia przetrząsania domowego domaga się;

3. jeżeli zachodzi jedna bliższa lub więcej dalszych poznaków, które prawdopodobieństwo sprawiają, że się w tym domu sprawca zbrodni znajduje, albo że w niem narzędzia zbrodni lub rzeczy od tejże pochodzące przechowane lub ukryte

„Eine Hausdurchsuchung wegen des Verdachtes eines Verbrechens darf in der Regel nach Massgabe der Entschliessung vom 22. Mai 1848, Art. IV, nur auf Grundlage eines förmlichen Beschlusses des Criminalgerichtes, von dessen Abgeordneten, oder von der zur Thatbestands-Erhebung gesetzlich berufenen, jedoch zu diesem Acte durch das Criminalgericht eigens zu ermächtigenden Behörde vorgenommen werden. So lange jedoch die gegenwärtigen Criminalgerichte bestehen, und das Strafgesetzbuch vom 3. September 1803 in Kraft ist, werden auch die Sicherheitsbehörden, welche für Ruhe, Ordnung und Sicherheit Sorge zu tragen haben, ermächtigt und verpflichtet, in allen jenen Fällen, in welchen sie auf Grund der §§. 228, 236, 237, 275—277 St. G. I. Thls. im Namen des Criminalgerichtes, auch ohne dessen Aufforderung den Thatbestand eines verübten Verbrechens zu erheben, die Spuren desselben zu erforschen, den Anzeigungen nachzuforschen, und zur Constatirung der verbrecherischen That und des Thäters mitzuwirken haben, auch die in dem §. 272 St. G. I. Thls. vorgesehene häusliche Durchsuchung, nach eigenem Ermessen und unter eigener Verantwortlichkeit vorzunehmen, und sohin das Resultat sammt den Verhandlungsacten, dem Strafgerichte nach Massgabe des §. 277 St. G. I. Thls. mitzutheilen.

Diese Vorschrift findet auch auf das Verfahren über schwere Polizeiübertretungen ihre volle Anwendung, und es ist in demselben eine Hausdurchsuchung, in der Regel, nur in Folge eines Beschlusses oder einer Ermächtigung von Seite der Behörde, welcher das Strafverfahren nach §. 299 II. Thls. zusteht, vorzunehmen. Zugleich ermächtige Ich Meinen Justizminister, die von ihm beantragte Instruction über das Verfahren bei Hausdurchsuchungen, die Ich zur genehmigenden Kenntniss nehme, zu erlassen."

Franz Joseph *m. p.*

Schmerling *m. p.*

Beilage zu Nr. 2.

Instruction über das Verfahren bei Hausdurchsuchungen.

Die von Seiner Majestät allerhöchst genehmigten Bestimmungen über die Vornahme von Hausdurchsuchungen werden allen Gerichtsbehörden zur Wissenschaft und strengsten Darnachachtung kundgegeben. Sie haben bei schwerer Verantwortung jedes willkürliche Einschreiten zu vermeiden und eine Hausdurchsuchung nur dann vorzunehmen, wenn dieselbe durch die erhobenen Umstände der That und die Verhältnisse des Beschuldigten gesetzlich gerechtfertigt werden kann.

Unter dieser Voraussetzung ist die Hausdurchsuchung auch von den Sicherheitsbehörden im Namen des Strafgerichtes ohne dessen besondere Ermächtigung vorzunehmen:

1. Im Falle der Verfolgung auf frischer That.

2. Wenn die Hausdurchsuchung in einem Gast- oder anderen öffentlichen Hause vorzunehmen ist, dessen Eigenschaft den Verdacht gegen Einzelne entfernt, oder in einem Hause, dessen Eigenthümer, oder in einer Wohnung, deren Inhaber selbst die Vornahme der Hausdurchsuchung verlangt.

3. Wenn eine nahe oder doch mehrere entfernte Anzeigungen vorliegen, welche die Wahrscheinlichkeit begründen, dass in diesem Hause der Thäter eines Verbrechens sich aufhalte, oder dass in demselben Werkzeuge des Verbrechens oder von demselben herrührende

zostają; zwłaszcza, jeżeli mieszkaniec, o którego chodzi, w złem już jest osławieniu, tak dalece, że się po nim przewinienia zbrodni albo popierania zbrodni lub przechowania zemkniętego dobra cudzego domyślać można;

4) jeżeli w szczególności zeznanie przynajmniej jednego wiary godnego świadka, albo złożone przed władzą bezpieczeństwa zeznanie sprawcy lub spółwinnego, pod względem zarządu sprawiedliwości karnej potrzebę przetrząsania domowego za sobą pociąga.

We wszystkich tych przypadkach przyczyny, które do przetrząsania domowego powodem się stają i takowe usprawiedliwiają, w aktach, sądowi karnemu udzielić się mających, wywieść należy.

Każde przetrząsanie domowe w obecności gospodarza domu, lub, gdyby to być nie mogło, w obecnościinnych domowników, a wedle okoliczności także i w przytomności obwinionego z przyzwoitością i wszelką ostrożnością przedsiębrać należy, ażeby sława obwinionego i spółmieszkańców domu jak najmniej przez to cierpiała, a spokojność domowa nie więcej była naruszoną, jak do osiągnienia powszechnego bezpieczeństwa i dopełnienia zmierzających ku temu obowiązków urzędu koniecznie potrzeba wymaga.

Przetrząsanie domowe w każdym razie swym celem ograniczać się ma, przeto więc w żadnym przypadku dalej posuniętem być nie może, jak tylko do wyśledzenia tych rzeczy i czynów, które ze zbrodnią, dochodzić się mającą, w związku zostają. Idzież n. p. tylko o wyśledzenie narzędzia, którem zbrodnią popełniono, wówczas przetrząsania i zajęcia papierów i listów zaniechać należy.

Posiadaczowi pomieszkania przy przedsięwzięciu przetrząsania domowego piśmienne do tegoż umocowanie urzędnika lub zesłanego (delegowanego) władzy ukazać, a jeżeliby nic podejrzanego nie znaleziono, stronie interesowanej na jej żądanie urzędowe w tej mierze świadectwo wydać należy.

3.

Rozrządzenie ministerstwa spraw zewnętrznych z dnia 19. Października 1849,

ważność mające dla całej objętości państwa,

a obwieszczające układ między Austryą i Prusami względem wzajemnego przyjęcia swych pierwotnych przynależących państwa, jeżeli się takowi przynależącymi innego państwa jeszcze nie stali.

Między ces. austryackim a król. pruskim rządem na mocy wzajemnie w Berlinie uczynionych oświadczeń ministeryalnych z dnia 2. a względnie z dnia 30. Września r. b. układ zawarto, aby na przyszłość w stosunku między Austryą i Prusami za zasadę służyło, że każde z tych obu państw swych pierwotnych przynależących, nawet gdyby tę państwa przynależność podług ustawodawstwa krajowego utracili, na żądanie innego państwa dopóty nazad przyjmować powinno, dopóki się nie stali przynależącymi tegoż samego innego państwa podług własnych jego ustaw wewnętrznych.

Schwarzenberg m. p.

Gegenstände aufbehalten oder verborgen seien; besonders, wenn der Bewohner, um den es sich handelt, ohnehin schlechten Leumundes ist, so dass man sich von ihm des angeschuldeten Verbrechens oder der Begünstigung von Verbrechen oder der Verhehlung entzogenen fremden Gutes versehen kann.

4. Wenn insbesondere die Aussage mindestens Eines glaubwürdigen Zeugen oder das, vor der Sicherheitsbehörde abgelegte, Geständniss des Thäters oder eines Mitschuldigen die Hausdurchsuchung im Interesse der Strafrechtspflege nothwendig macht.

In allen diesen Fällen sind die Gründe, welche die Hausdurchsuchung veranlassen und rechtfertigen, in den dem Strafgerichte mitzutheilenden Acten zu constatiren.

Jede Hausdurchsuchung ist in Gegenwart des Hausvaters, oder, wenn diess nicht thunlich ist, in Gegenwart anderer Hausgenossen, nach Umständen auch im Beisein des Angeschuldigten mit Anstand und mit aller Vorsicht vorzunehmen, dass der Ruf des Beschuldigten und der Hausbewohner so wenig als möglich leide, und die häusliche Ruhe nicht mehr gestört werde, als zur Erhaltung der allgemeinen Sicherheit und zur Erfüllung der darauf abzielenden Amtspflichten unvermeidlich ist.

Die Hausdurchsuchung hat jedenfalls in ihrem Zwecke ihre Begränzung zu finden, und darf daher in keinem Falle weiter ausgedehnt werden, als auf die Erforschung derjenigen Gegenstände und Thatsachen, welche mit dem zu untersuchenden Verbrechen im Zusammenhange stehen. Handelt es sich z. B. nur um die Erforschung des Werkzeuges, womit das Verbrechen verübt wurde, so ist die Durchsuchung und Beschlagnahme der Papiere und Briefschaften zu unterlassen.

Dem Wohnungsinhaber ist bei Vornahme der Hausdurchsuchung die schriftliche Ermächtigung des Beamten oder Abgeordneten der Obrigkeit zu dieser Vornahme vorzuweisen und, falls nichts Verdächtiges vorgefunden wurde, ist dem Betheiligten auf sein Verlangen ein Amtszeugniss hierüber auszustellen.

3.

Erlass des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten vom 19. October 1849,

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch ein Uebereinkommen zwischen Oesterreich und Preussen wegen gegenseitiger Uebernahme ihrer ursprünglichen Staatsangehörigen kundgemacht wird, insoweit dieselben noch nicht dem andern Staate angehörig sind.

Zwischen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-preussischen Regierung ist, mittelst zu Berlin ausgewechselter Ministerial-Erklärungen vom 2. und resp. 30. September d. J., das Uebereinkommen getroffen worden, künftighin in dem Verhältnisse zwischen Oesterreich und Preussen den Grundsatz anwenden zu lassen, dass jeder der beiden Staaten seine ursprünglichen Angehörigen, auch wenn sie diese Staatsangehörigkeit nach der inländischen Gesetzgebung verloren haben, auf Antrag des anderen Staates so lange wieder zu übernehmen habe, als sie nicht diesem anderen Staate nach dessen eigenen inneren Gesetzen angehörig geworden sind.

Schwarzenberg *m. p.*